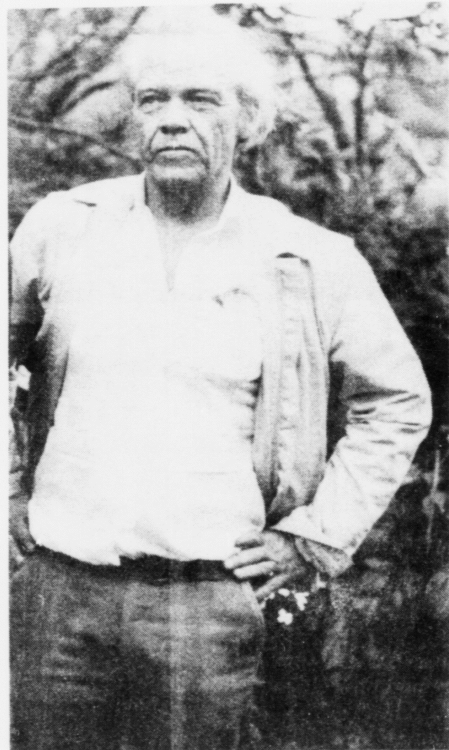

Londini í Norður-atlantshavi eiga at orða ein felags fiskivinnupolitikk

Sum vit m.a. skulu brúka til at standa við ímóti sovjettisku og japonsku ekspansióini í Atlantshavinum

— Tað er utopi at halda, at Føroyar og Ísland í næstu framtíð sjálubodin fara upp í EF. Harafturímóti eiga londini í Norður-atlantshavi — Noreg, Føroyar, Ísland og Grønland — at orða ein felags fiskivinnupolitikk, sum miðar móti, at londini troyta tað stóra fiskiríkdomi í okinum.

M.a. hetta segði Tórmodur Dahl, verkfrøðingur og ráðgevi, á einum fundi, sum herfyri varð hildin í norska vinnuráðnum í Oslo.

»Næringsráðet«, sum er ein felagsskapur av leiðandi vinnulívsmonnum og politikarum í Noregi heitti á Tórmod Dahl, um at halda ein fyrilestur við heitinum »Internationalisering av fiskerinæringin í Europa«.

I fyrilestrinum nemur hann við fleiri áhugaverðar spurningar, sum hava tilknýti til føroyska samfelagið. Vit prenta fyrilestrurin.

Da Øystein Sndvik telefonerte til meg og ba meg á holde et foredrag med tittelen »Internationalisering av fiskerinæringin i Europa« var min første tanke: »Det er best ikke å spørre, så kan du med god samvittighet tolke tittelen dithen du selv vil«. M.a.o. en slags selvmanipulasjon.

Jeg kontaktede deretter de av våre topp-politikere og andre næringsens »spiser« som præsumpativt skulle antas å ha en eller annen visjon om en framtidens fiskerinæringin i Europa. I første omgang var det med en viss lettelse å kunne konstatere at samtlige var like i vilrede som jeg selv, om hva det egentlig dreiet seg om — eller kanskje retttere sagt: Hva det var som Ola Nordman her ønsket å få nærmere belyst.

I neste omgang slo imidlertid den skremmende tanken meg: Er det virke-

lig visjon om framtidens fiskerinæring?

POLAK OG BUGTUNG
Det er »bilde av framtid-

en« som driver tiden og historien framover, sier den kjente hollandske framtidsforskeren Polak. Han sier det omtrent slik:

»Så lenge samfunnet gir seg selv et positivt og blomstrende bilde av framtiden, så blomstrer også det kulturelle liv, men så snart dette framtidsbilde begynner å visne og miste livskraften, kan kulturen heller ikke fortsette å leve over et lengere tidsrom.

Polak trekker denne konklusjon ut fra en grundig gjennomgang av de kulturhistoriske hendelsene i Europa fra oppblomstringen av den greske kultur og fram til i dag.

Det som kjennetegner vår tid, sier Polak, er, at vi har mistet det positive og blomstrende bilde av framtiden, som gjennom tiden har vært trøsten og det lyse håp hos våre forfedre. »Vår tid er den første i historien som ikke har skapt noe reelt bilde av framtiden« — sier Polak.

Med andre ord: Framtiden som reell dimensjon er borte!

I sannhet dystre perspektiver — men hånden på hjertet: Hva er dagens menneskehets framtidsvisjon? — for ikke å snakke om fiskerinæringens framtidsvisjon? Er det ikke kortsiktige halve »pakkeløsninger« inntastet av spesialister med innadvendte skylapper og utspydd av golde computere, det hele dreier seg om?

Professor Galtung, verdenskjent/berømt, men mindre aktet i sitt fedreland Norge, sier at det sikreste tegn på en kulturens dekadens er manglende begeistring og vilje til å skape. Dette er jo i tråd med Polak's utsagn, men her er det på sin plass å skyte inn, at potensielt fødes vi formodentlig alle med en større eller mindre porsjon skapertrang. Det er bare det, at i maktposisjon (som f.eks. hos stressede og utbrennte politikere — og av disse blir det

jo stadig flere av) så »forvandles« denne skapertrang meget ofte til en nærmest sykkelig trang å regulere alt og alle. Og med de nesten ubegrensede ressurser disse maktmennsker har til disposisjon, så blir resultatet, at stadig nye superdivisjoner av »passepá-mennesker« ruller ut mot en ynkelig splittet skare av »finne pá-mennesker« for å berøve disse den siste rest av begeistring og vilje til å skape noe nytt.

Jeg er ikke filosofspesialist, og er derfor også 100% sikker på, at mine tolkninger her ikke stemmer overens med pensum til denne utdannelse, men det gir jeg blanke f.... i, for jeg vet også 100%, at nettopp slik opplever dagens skapende mennesker det såkalte »demokratiske« samfunn de lever i — og det er for meg realiteter som jeg daglig og i sterkt stigende grad har vært konfrontert med de siste 10-15 år.

Vi har vel alle med undring opplevet, hvordan Jules Vernes visjoner for 100 år siden, manifestert i bøker som »Reisen til månen« og »En jordomseiling under havet«, er blitt realiteter i dag. Mindre påaktet er kanskje Georges Orwells 40 år gamle visjoner om framtidssamfunnet skildret i boken »År 1984«, — om hvordan »Storebror« (les: Bruxelles/ Moskva/ Washington) sammen med sitt »Tankepolitik« (les: byråkrater og spesialister) suksessivt klarer å nedbryte det skapende menneskes sannhets-, nestekjærlighets- og

Tórmodur Dahl, råðgevi: — Londini í Norður-atlantshavi — Noreg, Føroyar, Ísland og Grønland, eiga heimsins bestu fiskimenn og heimsins bestu fiskiskip. Fiskiríkdomi er ómetaliga stórt og vit eiga í felag at troyta hetta ríkdomi við at byggja út fiskiflotarnar

frihetsfølelser. Dette opplever jeg som en realitet i dag — eller iallfall som en pågående akselererende prosess, vi er midt inne i. Derfor kan jeg generelt heller ikke annet enn nære den allersterste skepsis til alt som tenderer mot »internationalisering« og »sentralisering«.

Jeg skal imidlertid være den første til å innrømme, at nettopp — og kanskje bare — når det gjelder deler av fiskerinæringin, er det mye som taler for en eller annen form for international »styring«. Dette skal jeg komme tilbake til om litt.

VIT OG EF

Jeg vil her til å begynne med tolke »Internationalisering av fiskerinæringin i Europa« som identisk med: »Bør Norege, Færøene, Island og Grønland gå inn i EF?« Eller satt litt på spissen: Bør fiskerinæringin i disse land være styrt fra Bruxelles?

La derfor dette være sagt med en gang: Det er utopi å tro at Færøene og Island i overskuelig framtid vil gå inn i EF »frivillig«. Derimot er det for meg slett ikke utenkelig, at (i mine øyne) oljegal

NORDEN OG NORD-ATLANTEREN

»Fritt« hav.
Norge, Island, Grønland og Færøene »eier« de viktigste fiskebankene i Nord-Atlanten.